

ශ්‍රේණිය - 09 ශ්‍රේණිය
විෂය - බුද්ධ ධර්මය
වාරය - II වාරය
පාඨම - 12 වැනි පාඨම
ඒකකය - අටලෝ දහම

අලාහය මෙන්න ම ලාහය ඇති
අයස මෙන්නම යස සැමටම පොදු
නින්දා විදින අයටත් පැසසුම්
සැප දුක සමග අට ලෝ දුම්

වෙනවා
වෙනවා
ඒනවා
කැරකෙනවා

එක සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේලා 500 පමණ හික්ෂු පිරිසක් සමග රජගහ නුවර සිට නාලන්දා නුවර තෙක් වඩිමින් සිටි සේක. ඒ පිටුපසින් සුජ්ජිය පරිව්‍රාජකයන්, බ්‍රහ්මදත්ත නම් තරුණ අතවැසියන් ගමන් කළහ.

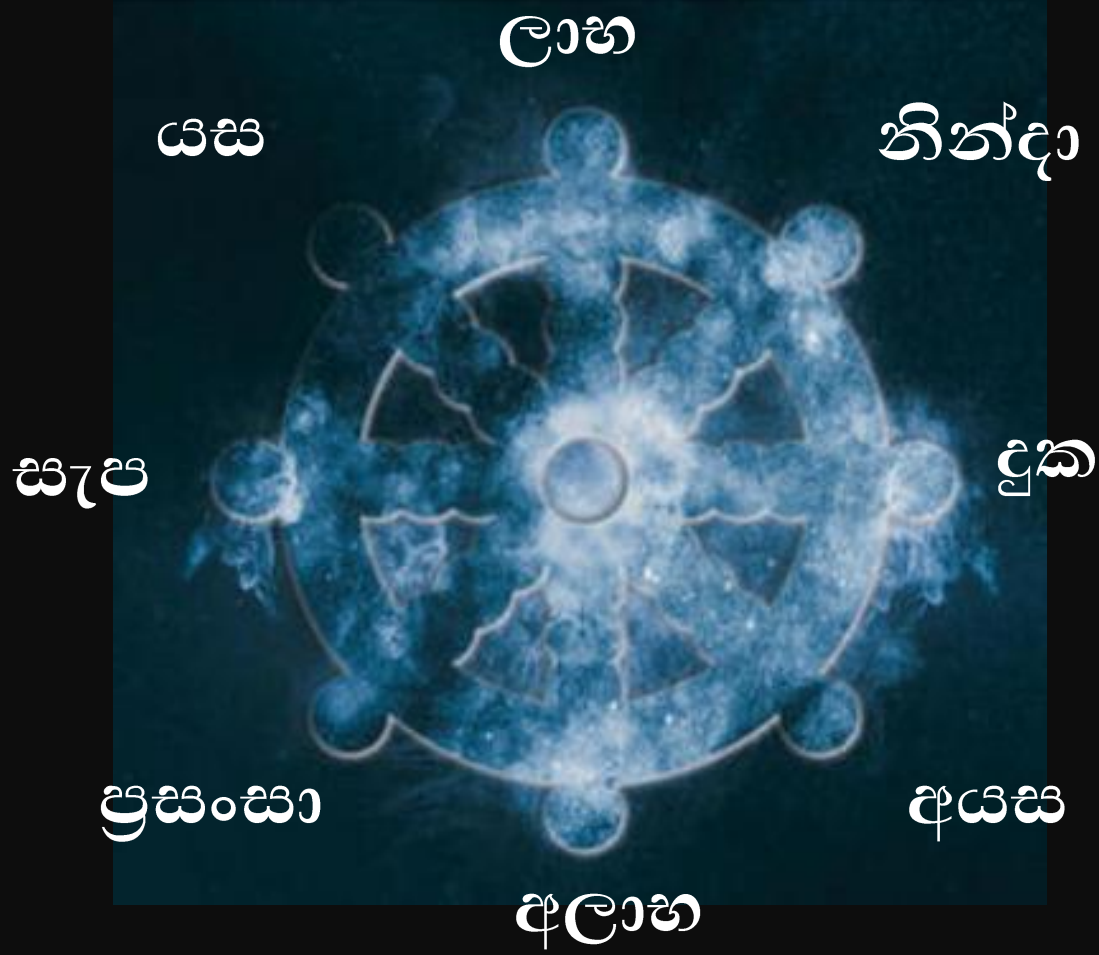
සුජ්ජිය පරිව්‍රාජකයා නොයෙක් ආකාරයෙන් බුදුන්වහන්සේට දෙස් දෙයි. ධර්ම රත්නයටද දෙස් දෙයි. සංඝ රත්නයටද දෙස් දෙයි. එහෙත් බ්‍රහ්ම දත්ත තරුණයා නොයෙක් කාරණා කියමින් බුදුන් වහන්සේට ප්‍රශංසා කරයි. ධර්මයටද ප්‍රශංසා කරයි. සංඝයා වහන්සේගේ ගුණ ප්‍රශංසා කරයි. සංඝයා වහන්සේගේ ගුණය පසසයි.

චූටියස්ස ලෝකධම්මේහි
චිත්තං යස්ස න කම්පති
අයෝකං විරජන් ඛේමං
එතං මංගල මුත්තමං

- මංගල සුත්‍රයේ මෙකී ගාථාවෙන් අටලෝ දහමෙන් කම්පා නොවී කටයුතු කිරීම ද උතුම් මංගල කරුණක් ලෙස දක්වා තිබේ.
- ලොව ජීවත්වෙන අප සියලු දෙනාටම අටලෝ දහමට හෙවත් තාදී ගුණයට මුහුණ දීමට සිදු වේ. අංගුත්තර නිකායේ අටියක නිපාතයෙහි අෂ්ටලෝක ධර්ම පිලිබදව මෙසේ දක්වයි.

ලාභෝ අලාභෝ අයයෝ යයෝ ච
නින්දා පසංසා ච සුඛං ච දුක්ඛං
ඒතේ අනිච්චා මනුෂ්ඤ්ඤ ධම්මා
අසස්සතා විපරිණාම ධම්මාති

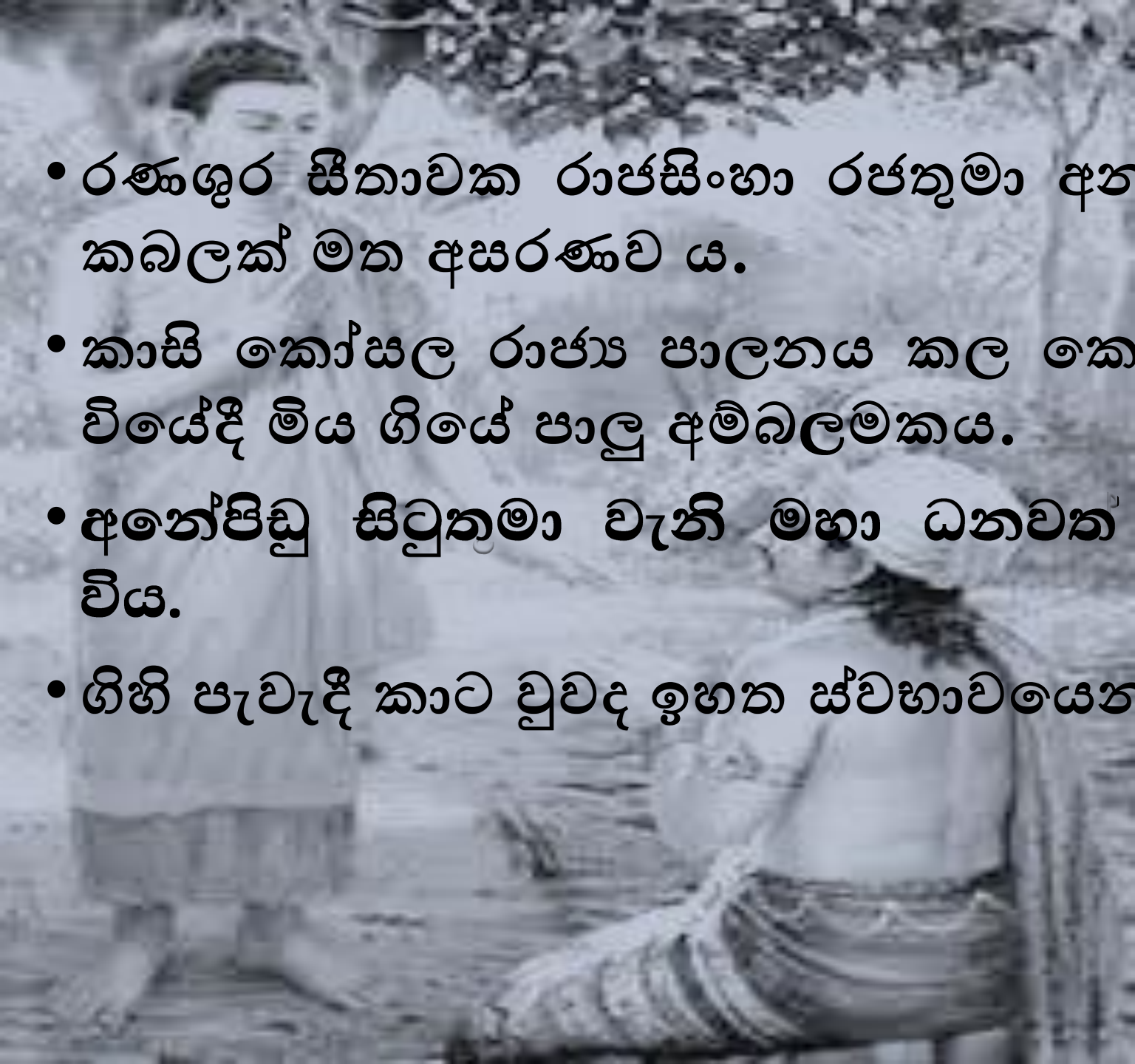

වගයෙන් ලෝක ධර්ම 08ක් පවතී.

උසස් - පහත්, උගත් - නුගත්, කුලීන - කුලභීන, දුප්පත් - පොහොසත්, බාල - මහලු, යනාදී හැම කෙනෙකුටම මේ අටලෝ දහමට මුහුණ දීමට සිදුවේ.

ලාභ අලාභ

- ලාභය නම් ලැබීමයි. අලාභය නම් නොලැබීමයි. විවිධ ලාභ ඇත. ධනය, පුත්‍ර පරිවාර ආදී සම්පත් තමා සතුවීම ලාභයයි. ඒවායේ අහිමි වීම් අලාභයයි. කිසිවෙකුට සැම විටම ලාභත්, සැම විටම අලාභත් විදීමට නොලැබේ. ධනවත්ව සිටි අතේපිඬු සිටුකුමා නැතවත් ව කටයුතු කලද කලෙකදී නිර්දනව දුප්පත් වූ බව කියවේ.
- පුහුදුන් මිනිස් ස්වභාවය වන්නේ ලාභයේ දී උද්දාමයට පත්වීමත් අලාභයේ දී දුකට පත් වීමත් ය. නමුත් දහමට අනුව නම් මනස පුරුදු පුහුණු කර ගතයුත්තේ ලාභ අලාභ දෙකම මධ්‍යස්ථව විදදරා ගැනීමට ය. බුදුරජාණන් වහන්සේට අනාථ පිණ්ඩික සිටුකුමා, බිම්බිසාර රජකුමා, කොසොල් රජකුමා, විශාකා උපාසිකාව වැනි බොහෝ අය සිව්පසයෙන්ම උපස්ථාන කළහ. නමුත් වේරංජාවේ වස් වැඩසිටි සමයේ දානය පවා උන්වහන්සේට නොමැත විය. එම දෙකම උන්වහන්සේට දරා ගැනීමට හැකි විය.

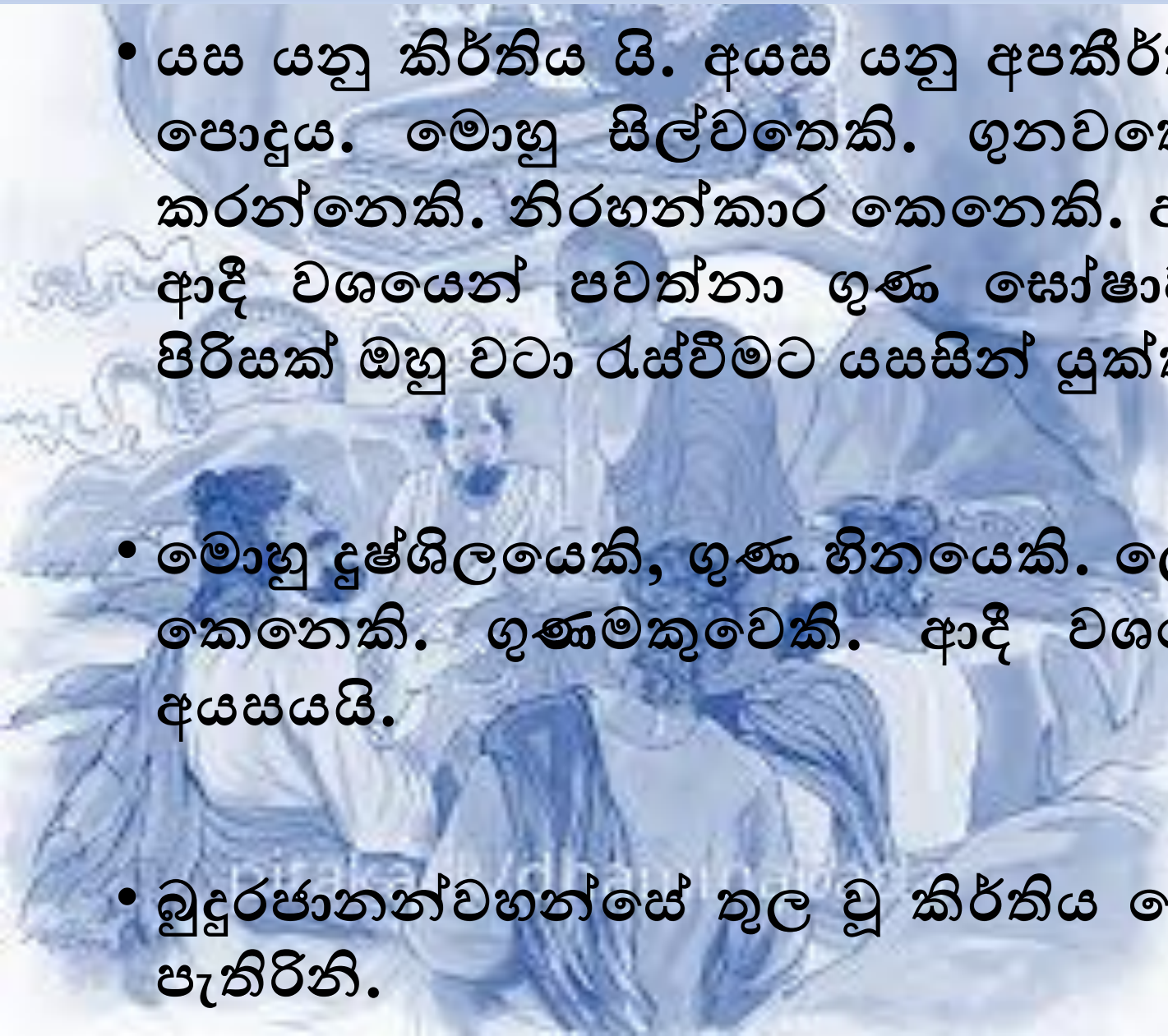
- රණගුර සිතාවක රාජසිංහා රජතුමා අන්තිම හුස්ම හෙළවේ ඔරු කබලක් මත අසරණව ය.
- කාසි කෝසල රාජ්‍ය පාලනය කල කොසොල් රජු අන්තිමට 80 වියේදී මිය ගියේ පාලු අම්බලමකය.
- අනේපිඬු සිටුතුමා වැනි මහා ධනවත් සිටුවරු දිලිඳු බවට පත් විය.
- ගිහි පැවැදී කාට වුවද ඉහත ස්වභාවයෙන් වැලකිය නොහැක.

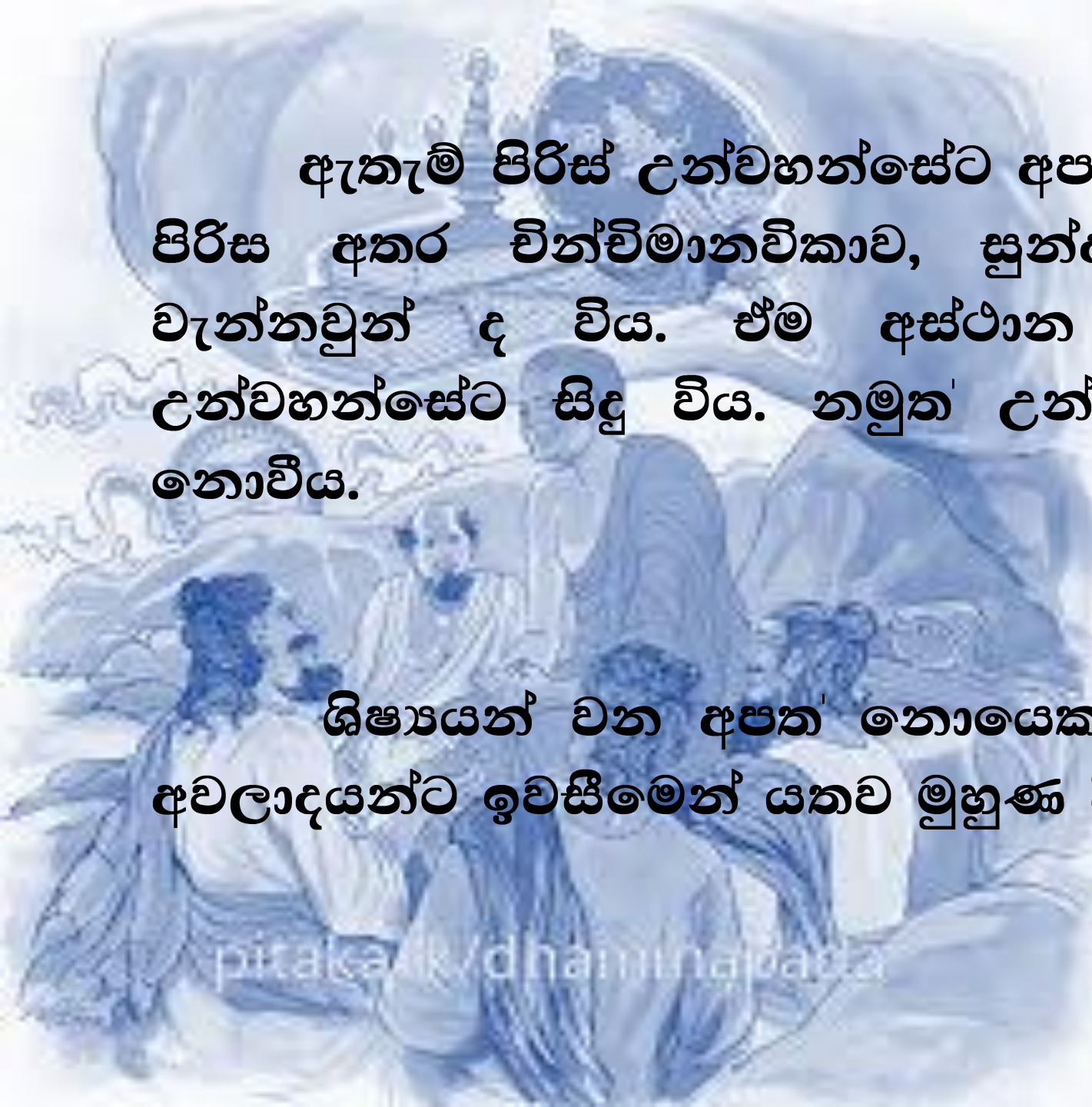
යස අයස

• යස යනු කීර්තිය යි. අයස යනු අපකීර්තිය යි. මේ දෙක ලොව කාටත් පොදුය. මොහු සිල්වතෙකි. ගුණවතෙකි. සැහැල්ලු ජීවිතයක් ගත කරන්නෙකි. නිරහන්කාර කෙනෙකි. අසරයන්ට පිහිට වන කෙනෙකි. ආදී වශයෙන් පවත්නා ගුණ සෝභාව යසසයයි. ඒ නිසාම විශාල පිරිසක් ඔහු වටා රැස්වීමට යසසින් යුක්ත වීමකි.

• මොහු දුෂ්ඨිලයෙකි, ගුණ හීනයෙකි. ලොබයෙකි. මසුරෙකි. අහන්කාර කෙනෙකි. ගුණමකුවෙකි. ආදී වශයෙන් පැතිර යන අපකීර්තිය අයසයයි.

• බුදුරජානන්වහන්සේ තුළ වූ කීර්තිය දෙවූ ලොව, බඹ ලොව තෙක්ම පැතිරිනි.

ඇතැම් පිරිස් උන්වහන්සේට අපහාස කිරීමට ද කියා කළහ. ඒ පිරිස අතර වින්විමානවිකාව, සුන්දරී පරිබාජිකාව, මාගන්ධියා වැන්නවුන් ද විය. ඒම අස්ථාන වෝදනාවන්ට ලක් වීමට උන්වහන්සේට සිදු විය. නමුත් උන්වහන්සේ කිසිවිටක කම්පා නොවීය.

ශිෂ්‍යයන් වන අපත' නොයෙක් ලෙසින් පැමිණෙන අපවාද අවලාදයන්ට ඉවසීමෙන් යතව මුහුණ දීමට පුරුදු විය යුතුය.

pitaka.lk/dhammadownloada

නීන්දා ප්‍රශංසා

- නීන්දා නම් ගැරහීමයි. නැතහොත් බැන වැදීමයි. ගුණ කියා පෑම ප්‍රශංසාව යි.
- අප බුදුන් වහන්සේ අක්කොසක භාරද්වාප වැනි බමුණන්ට කරුණාව දැක්වූහ.
- විංචිමානවිකාව, සිවු පිරිස පිරිවරා දහම් දෙසමින් සිටි බුදුන් වහන්සේ ඉදිරියට පැමිණ, උන් වහන්සේට අහුත චෝදනා නැගුවාය. ‘රණ බිමෙහි සතර දිගින් පැමිණ ඇග වදින රිකල ඉවසන හස්ති රජකු මෙන් බොහෝ දෙනාගේ බැනුම් සියල්ල ම මම ඉවසන්නෙමි යි. බුදුන් වහන්සේ එවැනි අවස්ථා වල වදාළහ.
- ලෝක ධර්මතාවයන්ට මුහුණ දීමේදී අකම්පිතව මහා පොලොව මෙන් නොසැල්වී සිටීම උතුම් ගතියයි.

සැප දුක

- සුඛ දුක්ඛ ලෙස හැඳින්වෙන්නේ ද මෙයයි. සුඛ නම් සැප යි. එය කායික සැපය හා මානසික සැපය වශයෙන් දෙයාකාර වෙයි. දුක්ඛ යනු දුකය.
- බුදුන් වහන්සේද දුක් වූ අවස්ථා තිබේ. වරින් වර ඇති වූ හිසේ රුදාවක් නිසා වරෙක් දහම් දෙසමින් සිට සැරියුත් හිමිට බණ දෙසීමට පවරා විවේක ගෙන තිබේ.
- දෙවුදත් තෙරුන් විසින් ගිජුකුළු පවුච්ච මුදුනේ සිට පෙරළී ගලෙන් කැබැල්ලක් මහපට ඇඟිල්ලේ වැදී වෙදකම් කිරීමටද සිදු වී තිබේ.
- බුදුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑමට ආසන්න කාලයේදී ලෝහිත පක්ඛන්දිකා රෝගයෙන් පීඩා වින්දහ. මේ සියල්ල ඉවසා දරා සිටීම හැකියව බුදුන් වහන්සේ තුළ තිබිණි.

අප ජීවිතය පිලිබදවත් ලෝකය පිලිබදවත් මානව ඇති
සැටියෙන් දැකීමට පුරුදු විය යුතුය. ශිෂ්‍ය ජීවිතයේදී අවලෝ
දහම ගැන සිතා ඉවසා දරා කටයුතු කිරීමට උනන්දු විය යුතුය.

සිගිරි පර්වතය අසිරිමත්ය. එය සියවස් ගණනාවක සිට
නොසෙල්වී පවතී. අවු, වැසි, සුළං, කුණාටු, ආදී සියල්ලටම
නොසැලී මුහුණ දෙයි. එසේම, අපද ඉන්ද්‍ර බිලයක් සේ නොසැල්වී
ගැටළු, අභියෝග වලට මුහුණ දීමේ හැකියාව තිබිය යුතුය.

සේලෝ යථා ඒකසනෝ
වාතෝන න සමිරතී
ඒවාං නින්දාපසංසාසු
න සමිඤ්ඤප්නිති පණ්ඩිතා

යනා ධම්මපදයේ එන ගාථාවේ කියවෙන්නේ ද ඉහත අදහසයි. නින්දා ප්‍රශංසා වල දී පර්වතයක් සේ නොසැලී ක්‍රියා කල යුතු බවයි.

ඉවසීමෙන් කටයුතු කර තම ජයග්‍රහණ කරා ගමන් කල හැකියි. සෑම දෙයකින්ම තම මනස හා කය එක මගක පිහිට කටයුතු කර ගැනීමට අප සතුව ශක්තියක් පැවතිය යුතුය.

- උපදින සෑම සත්වයෙකුටම මරණය නියතයි. කුමන මොහොතේ හෝ මරණය අප කරා පැමිණේ. තම පවුලේ අය, හිත මිත්‍රාදීන් එසේ මරණයට පත් වූ විට ඉවසා දරා ගැනීමේ හැකියාව අප සතුව පවතීනම් එය ඉතා වැදගත්ය.
- අජට ලෝක ධර්ම, ලෝකයේ යථා ස්වභාවය බව අපහට තේරුම් ගැනීමෙන් ජීවත්වීමට පහසු කරවයි. සෑම අවස්ථාවකදීම මෙම යථා ස්වභාවය තේරුම් ගෙන තම ජීවිතය ගොඩ නගා ගැනීමට වෙහෙසිය යුතු වෙමු.

- අප ජීවත් වන විට සැප මෙන්ම දුකද උරුම බව තේරුම් ගත යුතුය.
- අටලෝ දහම තේරුම් ගැනීමෙන් ලද හැකි දේ බොහෝය.
- අපගේ ජීවිතය යාත්‍රාවක් නම් එහි රෝදය අණිට ලෝක ධර්මයයි.

- එහෙයින් ලාභ අලාභ, යස අයස, නින්ද ප්‍රශංසා, සැප දුක යන සියල්ලටම මුහුණ පෑමට සිදුවේ.
- එකී හැම අවස්ථාවකම උපෙක්ෂාවෙන් යුතුව, නොසැලී මුහුණ දීමට අප සැවොම පුරුදු විය යුතුය.
- තම ජීවිතය සැප හෝ දුක අතට හරවා ගැනීමේ වගකීම ඇත්තේ තමා අතමය.

ක්‍රියාකාරකම්

1. මංගල සූත්‍රයේ සදහන් අටලෝ දහම ගැන කියවෙන ගාථාව ලියා දක්වන්න.
2. අටලෝ දහම පිළිවෙලින් ලියන්න.
3. නොසැලෙන ගුණය ගැන උපදෙස් ලබා දෙන ධර්මපද ගාථාව ලියන්න.
4. බුදුරජානන් වහන්සේ ලාභ හා අලාභ වලට මුහුණ දුන් අවස්ථා කිහිපයක් සදහන් කරන්න.
5. ස්වභාවික විපත් කිහිපයක් ලියා දක්වන්න.

පිළිතුරු

1. චූට්ඨස්ස ලෝකධම්මේහි
චිත්තං යස්ස න කම්පනී
අසෝකං චිරජං ඛේමං
ඒතං මංගල මුත්තමං
2. ලාභ - අලාභ, යස - අයස, නින්දා - ප්‍රසංසා, සැප - දුක
3. සේලෝ යථා ඒකසනෝ
චාතේන න සමීරනී
ඒවාං නින්දාපසංසාසු
න සමිඤ්ඤ්ඤි පණ්ඩිතා
4. ලාභ - අනාථ පිණ්ඩික සිටුතුමා, බිම්බිසාර රජු, කොසොල් රජු,
විශාකා උපාසිකාව යන අයගෙන් සිව් පසයෙන් උපස්ථාන ලැබීම
අලාභ - වේරංජාවේ වස් වැඩ සිටි සමයේ දානය පවා නොමැති වීම.
5. ජල ගැලීමි / අකුණු කුණාටු / නාය යාමි / භූමි කම්පා / ගිනි කඳු
/ සුනාමි

A lit diya (oil lamp) in a red bowl, surrounded by a ring of rice grains on a dark surface. The flame is bright and the scene is dimly lit, creating a warm and serene atmosphere.

തെരുവൻ പിരയുടി